

JOSEP MANUEL VIDAL-ILLANES

Escriptor

Mètode i creació Amb unes pautes clares, l'escriptor Josep Manuel Vidal-Illanes ha volgut inventar una biografia per a aquelles persones que no en tenen. Ho fa al llibre *'L'illa, el far, el vent'*, de relats breus, exercicis d'escriptura mentre enllesteix la propera novel·la

“La tècnica en l'escriptura és la porta que t'obre el camí a la llibertat”

CRISTINA ROS

En homenatge a les dues àvies, Josep Manuel Gómez González (Maó, 1961) signa els seus llibres amb el tercer i quart cognoms. Josep Manuel Vidal-Illanes, el seu nom de ploma, acaba de publicar *L'illa, el far, el vent* (Editorial Gregal), un llibre de contes i relats que es presenta avui a la Llibreria Lluna de Palma i que el 7 de setembre, la vigília de la inauguració de la 35a edició de la Setmana del Llibre en Català, es presentarà a la Llibreria Claret de Barcelona. Advocat de professió i, durant anys, docent a la Universitat Pompeu Fabra, des que resideix a Mallorca ha incrementat la seva activitat literària. És autor de nombrosos relats breus, un gènere que practica assíduament mentre prepara les seves novel·les, com *Júlia i la xarxa* (Punto Rojo Libros, 2014) o com una història intergeneracional situada als Estats Units que té pràcticament enllestida i que es publicarà l'any que ve. Mentrestant, imparteix tallers de narrativa, en els quals fa un equilibri entre l'aprenentatge de les tècniques i l'estímul de la creativitat.

El llibre de relats que acaba de publicar, *L'illa, el far, el vent*, sembla en conjunt una invitació a fer un exercici de narrativa, amb un mètode molt precís. ¿Aquest era un dels seus objectius, marcar una pauta perquè altres la segueixin? No m'ho havia plantejat, però el cert és que he seguit una pauta per fer els relats, dels quals se n'han seleccionat vint per al llibre. Durant temps, havia anat guardant en una capsula notícies que m'havien trasbalsat o que m'havien cridat l'atenció per la història personal que semblava haver-hi al darrere. Com a lectors de premsa, sovint ens trobem amb notícies amb el relat asèptic de rigor, que fa que ens hi impliquem poc. Com a escriptor, amb la notícia com a punt de partida, mai com a lloc d'arribada, he fet un exercici d'imaginar la història personal que hi podria haver darrere de cada història. I, tanmateix, cada una és una de les infinites històries que hi podria haver al darrere, pura invenció.

Parla als protagonistes de cada relat com si els expliqués la seva història, en segona persona. Quin sentit té, per a vostè, aquest recurs literari?

Hi ha massa persones que viuen sense una biografia. Puntualment en trobem en una notícia o en un reportatge, però ho desconexem tot d'aquestes persones, quina és la seva vida, quins són els seus sentiments. Darrere de *L'illa, el far, el vent* hi ha la voluntat de rescatar persones i vides oblidades i ignorades. Treballo especialment la psicologia del personatge des de la ficció, i ho faig amb l'objectiu d'empatitzar amb ells i que el lector hi empatitzi també, a través d'una prosa emoti-

va, gairebé poètica. La notícia de què parteixo només és la punta de l'iceberg, m'interessa el que hi ha sota l'aigua.

Li comentava si marcava una pauta amb aquest mètode pel fet que vostè regularment imparteix tallers d'escriptura de ficció. ¿Defensaria que qualsevol persona és un escriptor en potència?

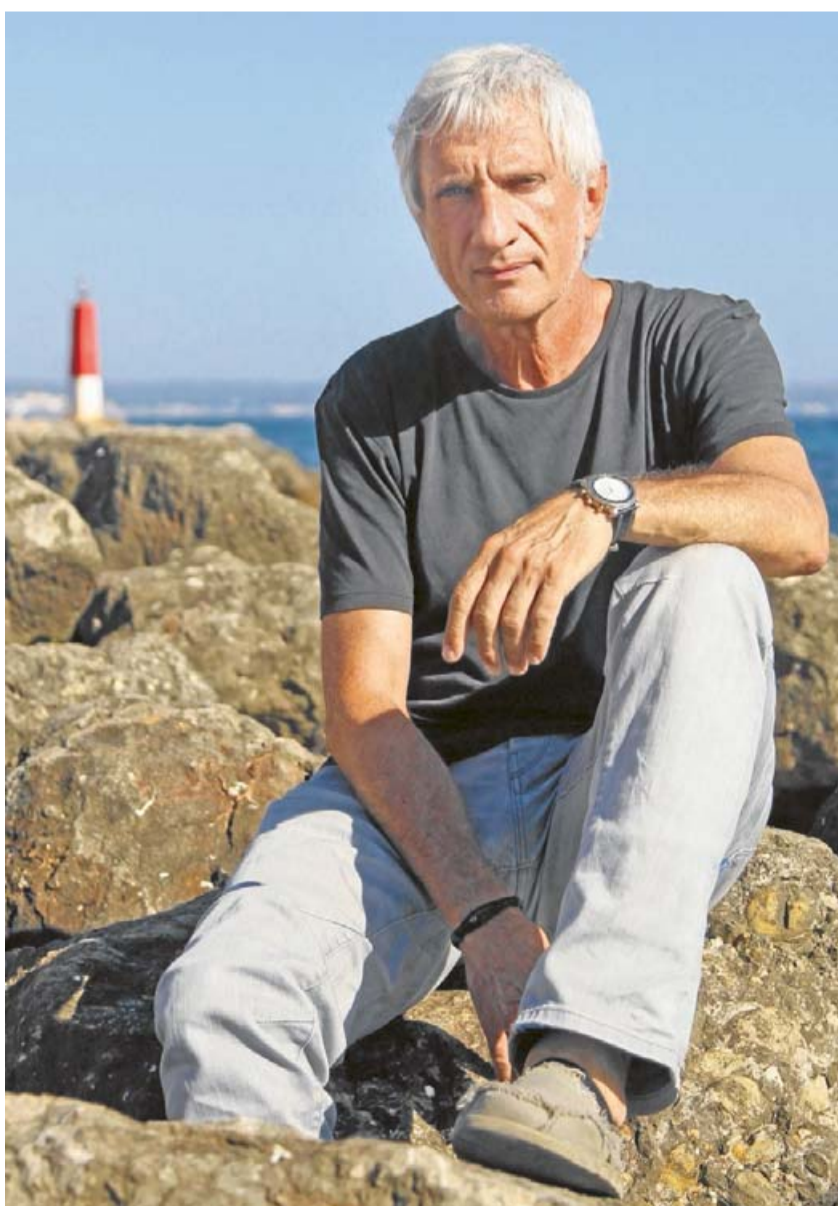
Qualsevol persona, si hi té interès, pot aprendre a escriure, a expressar el que vol, crear imatges més clares i il·lustratives d'allò que pretén transmetre, cosa que és molt útil si vols fer de l'escriptura una de les teves vies d'expressió. No hi ha, en la immensa majoria dels casos, altra pretensió que no sigui aquesta. Sovint es tracta de pujar un graó en el nivell cultural a través de l'exercici de l'escriptura. I el cert és que, de cada deu persones que s'apunten a un taller, n'hi ha tres o quatre que tenen notables possibilitats i que, aprenent tècniques i descobrint recursos diversos, acaben escrivint amb força dignitat. Això sí, parlo de tallers de llarg recorregut, d'una durada similar a la d'un curs escolar. No soc partidari dels tallers que només duren un parell de dies.

Quina importància dona a la tècnica i quina a l'estímul de la creativitat, en els seus tallers?

Treballem molt a partir de la mirada. És a través de l'observació i també d'aprendre a llegir que una persona agafa recursos per crear imatges, per construir personatges, per bastir històries o per inventar diàlegs que siguin creïbles. Treballem la mirada, observar i anotar. Després hi ha un treball de les tècniques que et faciliten aquesta feina. És curiós quan t'adones que precisament a les persones que arriben al taller amb un cert talent per escriure, a aquelles que escriuen força bé, el fet d'inocular-los tècnica els paralitza momentàniament. Sovint pensen que estan retrocedint. Ara bé, després, quan s'han fet seves les tècniques, fan una progressió sorprenent, perquè tenen els recursos per fer el que volen. Al cap i a la fi, també en l'escriptura la tècnica és la porta que t'obre el camí cap a la llibertat.

Vostè és molt actiu a les xarxes socials. De fet, a la seva biografia explica que va reprendre l'escriptura coincidint amb l'eclosió digital. ¿No considera que les xarxes donen una imatge molt pobra i banal de l'ofici?

Internet t'obliga, o t'hauria d'obligar, a tenir la formació per poder discriminar allò que té fonaments d'allò que no en té. Certament, la banalització de la cultura que hi ha a les xarxes socials pot ser molt perjudicial, però també es pot mirar en positiu per l'accés que tothom hi té. En tot cas, el perill està en la vulnerabilitat del receptor. —

Josep Manuel Vidal-Illanes acaba de publicar el llibre de relats *L'illa, el far, el vent* (Editorial Gregal). ISAAC BUJ

una pel·lícula

'EL SETÈ SEGELL', D'INGMAR BERGMAN

un color

una cançó

'SOLSBURY HILL', DE PETER GABRIEL